

# A másság elfogadása, érzékenyítés „Hogyan éljünk együtt?”

Mayer Mónika  
Kelenvölgyi-Őrmezei óvoda  
Óvodapszichológus  
2019. november

# Az eltérés oka...

- ❖ Veleszületett másság/Mentális és viselkedészavarok  
pl.: szindróma, autizmus, kényszerbetegségek, bőrelváltozás...
- ❖ Gyógypedagógiai problémák: érzékszervi, testi, mozgásszervi fogyatékoság, Beszéd fogyatékoság, megkésett beszédfejlődés, beszédértés nehézségei
- ❖ Krónikus betegség  
Pl. :cukorbetegség – alacsony vércukorszint - agresszió
- \* Idegrendszeri éretlenségből vagy szenzoros zavarból fakadó problémák  
túlmozgásosság, vesztuláris-proprioceptív rendszer zavara
- \* Szerzett „probléma” (pl. égési heg...)
- \* Hátrányos helyzetből fakadó problémák  
Pl. : rossz higiénia, öltözködés
- \* Eltérő okokból eredő, de rizikófaktorként említendő pl. : duciság, dadogás

\* Az óvónéni a minta!

## *Önismeret*

- \* Milyen érzéseim vannak nekem?
- \* Érzek ellenszenvet?
- \* Zavar engem a másság?
  
- \* Saját aggodalmak, rossz érzések felismerése!

## 0. lépés

\* Mivel segíthetek magamon?

\* Az érzéseimért nem vagyok felelős.

De tudok dolgozni rajtuk (szakmaiság, hitelesség)

### Megküzdés

pl.: beszélni valakivel az érzésekről, beszélni a szülővel (szülői értekezlet), utána olvasni, szakemberrel konzultáció, ha még adott esettel nem találkoztunk...

Más a differenciálás, és más egy komplex SNI-s gyerkőc

# Hogyan beszéljünk róla a gyerekekkel?

- \* Mesekönyvek (alább)
- \* Mesefilmek (pl. Rudolf, a rénszarvas vagy A kis Bicebóca)
- \* Nem tipikus tárgyak az oviban (pl. bőrhibás vagy duci baba)
- \* Érzékenyítő napok, programok
- \* Preventív program a csoportban (Nyugi ovi)

# Mit jelent a bullying?



Három kritériuma:

## 1. Előre megfontolt:

a bántalmazó **szándéka**, hogy bántson valakit.

## 2. Ismétlődő:

a bántalmazó **gyakran** találja meg ugyanazt a személyt újra és újra,

## 3. Erő egyenlőtlenség:

a bántalmazó olyan áldozatot választ, akit **gyengének**, sérülékenynek ítél, így várhatóan nem fog ellenállni.



# Három fő típus



- \* 1, fizikai: klasszikus fizikai: ütés, lökdösődés, verekedés, rugdosás, harapás, csípés, karmolás, hajhúzás, megdobálás valamivel
- \* tárgyak körüli: másik tárgyának szándékos elvétele, tönkretétele
- \* 2, verbális: csúfolódás, gúnyolás, kinevetés, becsmérlő szavak a másokra
- \* 3, kapcsolati: kirekesztés, kiközösítés, kihagyás a közös játékból, főnökösködés, közelség, közös játék elutasítása, rávenni másokat, hogy bántsanak valakit.

- \* Szerepek mentén felmerülő feladatok:
  - \* *Bántalmazó*: empátia, együttműködés fejlesztése; figyelem, irányítás szociálisan elfogadott módja
  - \* *Áldozat*: szociális készségek fejlesztése, önérvényesítés; bátorítás, támogatás
  - \* *Szemlélők*: bátorítás a beavatkozásra, segítségnyújtásra, önérvényesítés
- \* A bántalmazást könnyebb megelőzni, mint megállítani



# A résztvevők és főbb jellemzőik

## \* Bántalmazó

- \* agresszív, népszerű, domináns, alacsony empátia, magas önértékelés

## \* Áldozat

- \* Alacsony szociális készségek, szorongás, alacsony önértékelés, népszerűtlen>magányos

## \* Szemlélők

- \* Serkentik az agresszív megnyilvánulást passzív szemlélődésükkel is, különböző érzelmeket élnek át (harag, szomorúság, félelem), bűntudat

## Leggyakoribb megoldási módok, prevenciós szempontok

- \* Előrejelző viselkedés felismerése és leállítása
- \* Beszélni kell a gyerekekkel a mászágról, bántalmazásról
- \* Szociális készségek fejlesztése, önérvényesítés, empátia, problémamegoldás fejlesztése
- \* Szülők bevonása

# NyugiOvi program



**NyugiOvi**  
a védelem az igazi erő

program az  
óvodások közötti  
bántalmazás megelőzésére

**TKKI**  
Társas Alapítvány  
Köznevelési és Kulturális  
Intézet

NyugiOvi program  
"kora-gyermekkorai program  
a megfélemlítés megelőzésére"  
TÁMOG - 5.2.10-15/1-2015-0001

**SZÉCHENYI 2020**

Magyarország  
KORMÁNYA

Európai Unió  
Európai Szociális  
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

\* 5 tematikus hét / projekthetek (3 hét = H&K Nyugiovi + 3 nap mélyítőjátékok) / 1 hét alatt lefuttatni

\* 2X30 perces foglalkozás/nap  
\* Minden témához 4 gyakorlat van

\* különböző óvodai tevékenységi formákra: mese, énekzene, rajz-kézimunka, anyanyelvi-, mozgásos- és drámajátékok, társasjátékok

\* Csoportszabályok (viselkedéses szabályok)

*Egységes nevelői környezet kialakítása a legfontosabb!*

# Csoportszabályok

*Egységes nevelői környezet kialakítása a legfontosabb!*

- \* 1. Mindenkit befogadunk a csoportba!
  - Mi jellemző a mi csoportunkra?
  - Beszélgetőkör.
  - Szokások, pl. reggeli üdvözlés
  - Közös élmények
- 2. Elmondjuk, amit érzünk!
  - érzelmek megfogalmazása, állapotjelző
- 3. Nem bántjuk egymást!
  - A domináns pozíció eléréséhez nem legális út a bántás.
  - szavak ereje – egyszerű bocsánat kérés nem elég – jócselekedet is kell (jóvátétel szemlélet)
  - 3 fontos lépés: Látom, hogy...
    - Az óvodában az a szabály, hogy...
    - Fejezd ezt be! (viselkedés elutasítása)

- \* 4. Megvédjük azt, akit bántanak!
- \* 5. Szólunk, ha valakit bántanak!

Reaktív kör, ha a csengővel jelez valaki  
Csillagkapus békítés

**Szepe 5 levele**

# Áttekintés a NyugiOvi csoportfoglalkozások gyakorlatairól

BEOGADÁS	ÉRZELMEK	BÁNTALMAZÁS	VÉDELEM	JELZÉS
Csillagkapu készítés	Szoborjáték	Képrendezés	Fogócska	Összegzés
Csillagkapu avatás	Érzelmek kifejező kártyák	Lufifújás	Varázspajzs készítés	Ö t u j j a s csoportszabály
Ragacs-játék	M e g s z o r í t o m - elengedem	A szavak ereje	Varázspajzs avatás	Jelzés sorverseny
Körtánc	Énerősítés	Vigasztalás	Légy szuperhős	Avatás
		Jóvátétel		

- 3-7 éveseknek
- 2 vezető (óvodapedagógus)
- 5 tematikus nap
- 5 téma/csoportszabály
- 2 foglalkozás (30 perces)/nap
- 21 gyakorlat
- Változatos tevékenységek

# SZEPI ELSŐ LEVELE

Kedves ..... csoport!

Szepe vagyok, és a Zérusz nevű bolygóról érkeztem, ahol a kucik élnek.

Először járok a Földön, és egy kicsit félek, mert nem tudok sokat az emberekről. Itt nálatok először két tündérral találkoztam. Az egyiküket Zillének hívják, ő nagyon kedves. Képzeljétek! Megérzi, ha valaki szomorú, magányos, vagy bármilyen rossz érzés van a szívében. Ő a sajátját a testén kívül hordja, és az jelez neki, ha valakinek segítségre van szüksége. Van egy varázspálcája is. A másik Timó, a tündérlovag. Szuperereje van, és a pajzsával meg tudja védeni azt, akit bántanak. Szóval, amikor megérkeztem a Földre és kikukucskáltam az úrhajómból ők már ott repkedtek körülöttem...



VISUAL WAY TO HELP KIDS



UNDERSTAND THE IMPORTANCE OF

NOT BEING A BULLY



[freevalleyacademy.com](http://freevalleyacademy.com)

Fogyatékosokról, hallássérültségről

Vakságról



Autizmusról

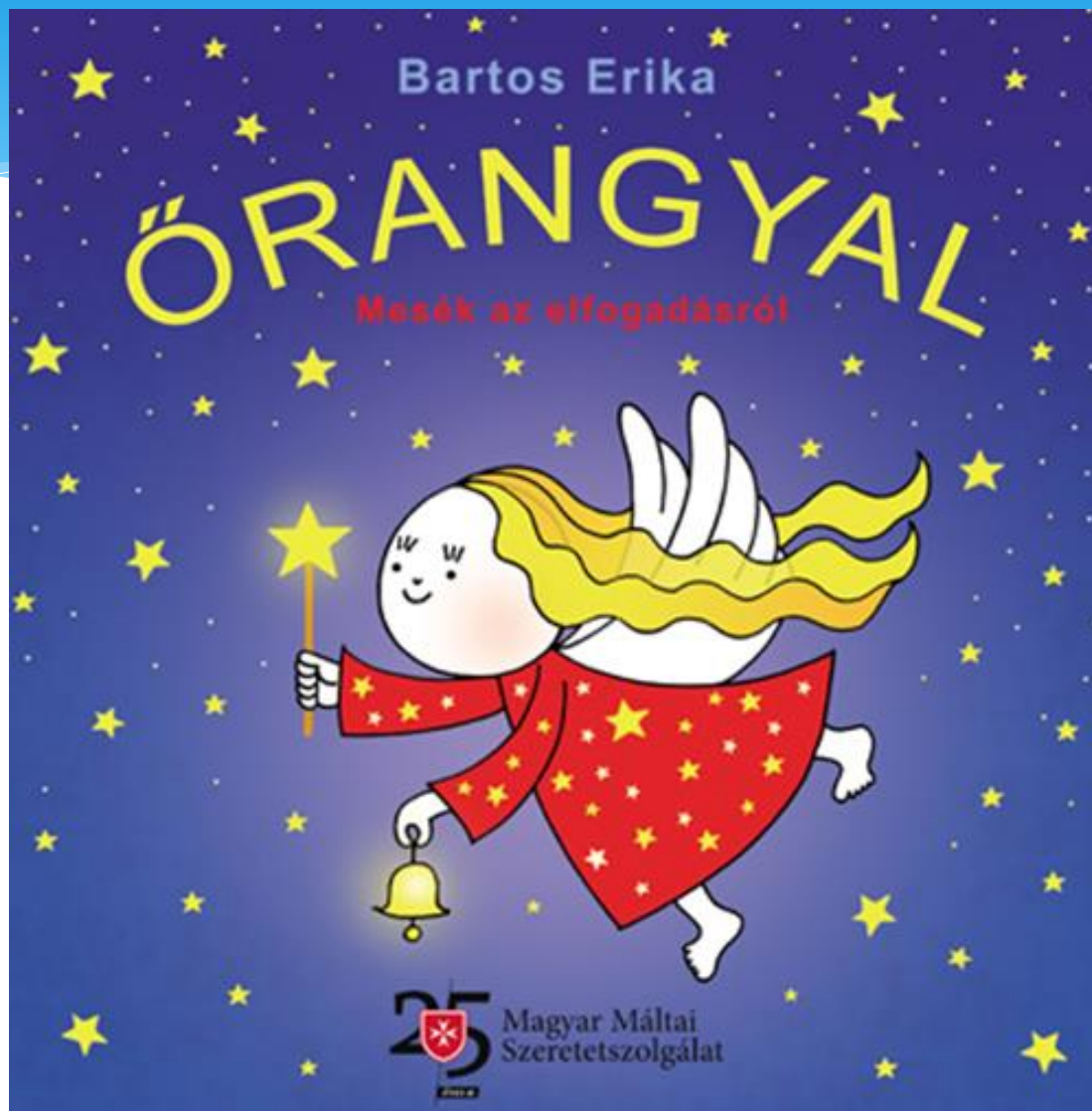
Dr. Stefanik Krisztina

# CSILLAGBUSZ

Mese Dorkáról, Misiről és az autizmusról



# Érzékszervi fogyatékoságról



másságról

Lotta Olsson és Maria Nilsson Thore

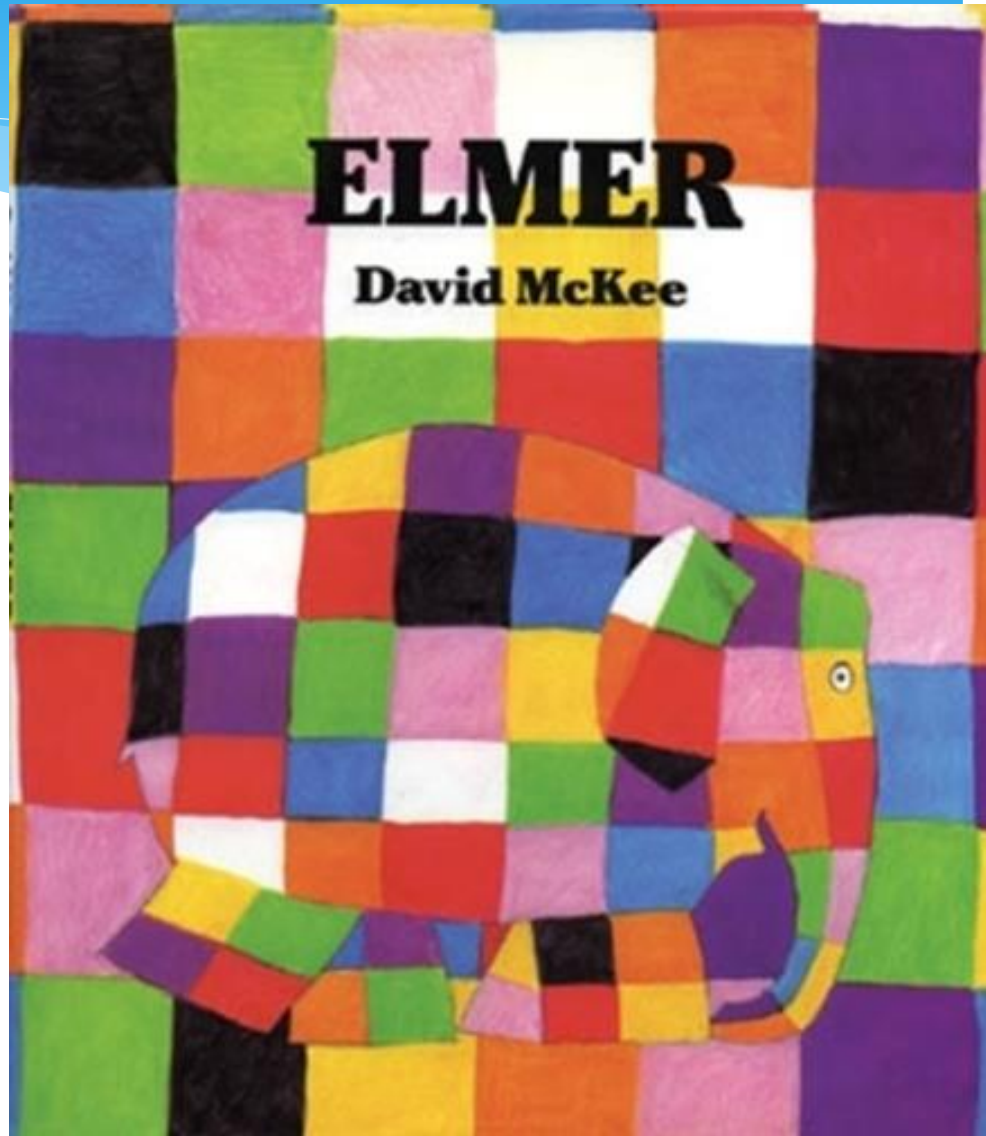
FURRA  
ÁLLA  
TOK



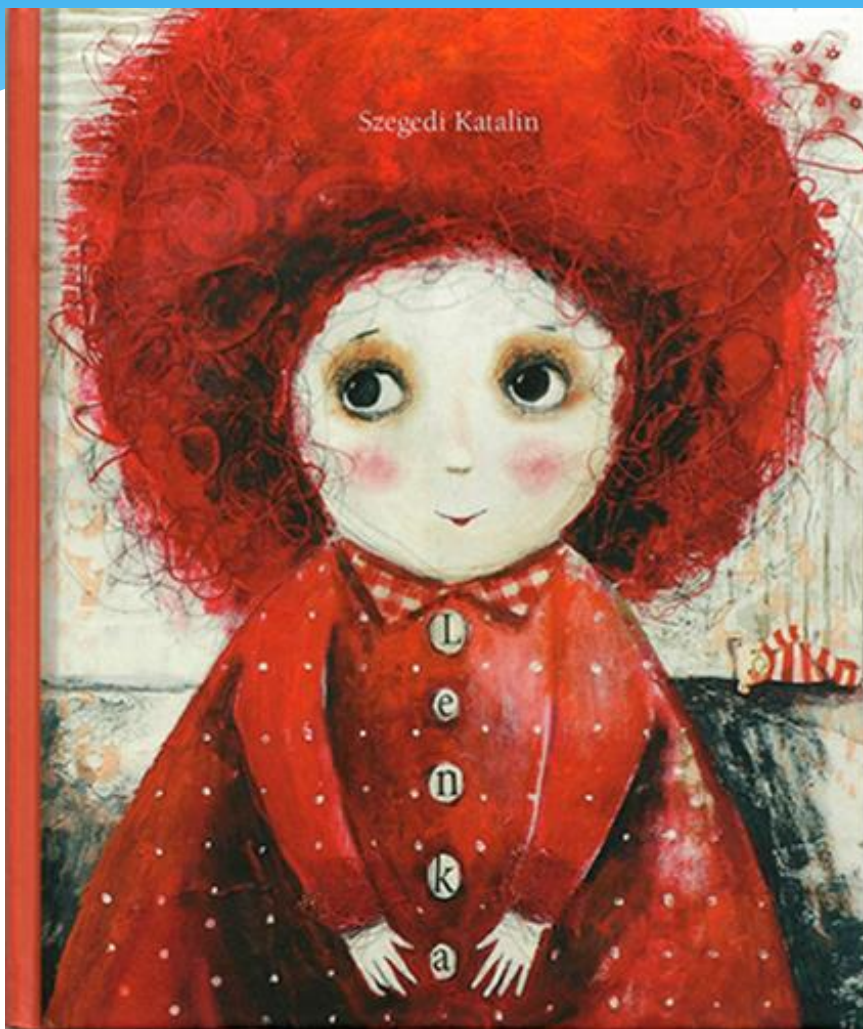
CERKABELLA  KÖNYVKIADÓ

**ELMER**

David McKee

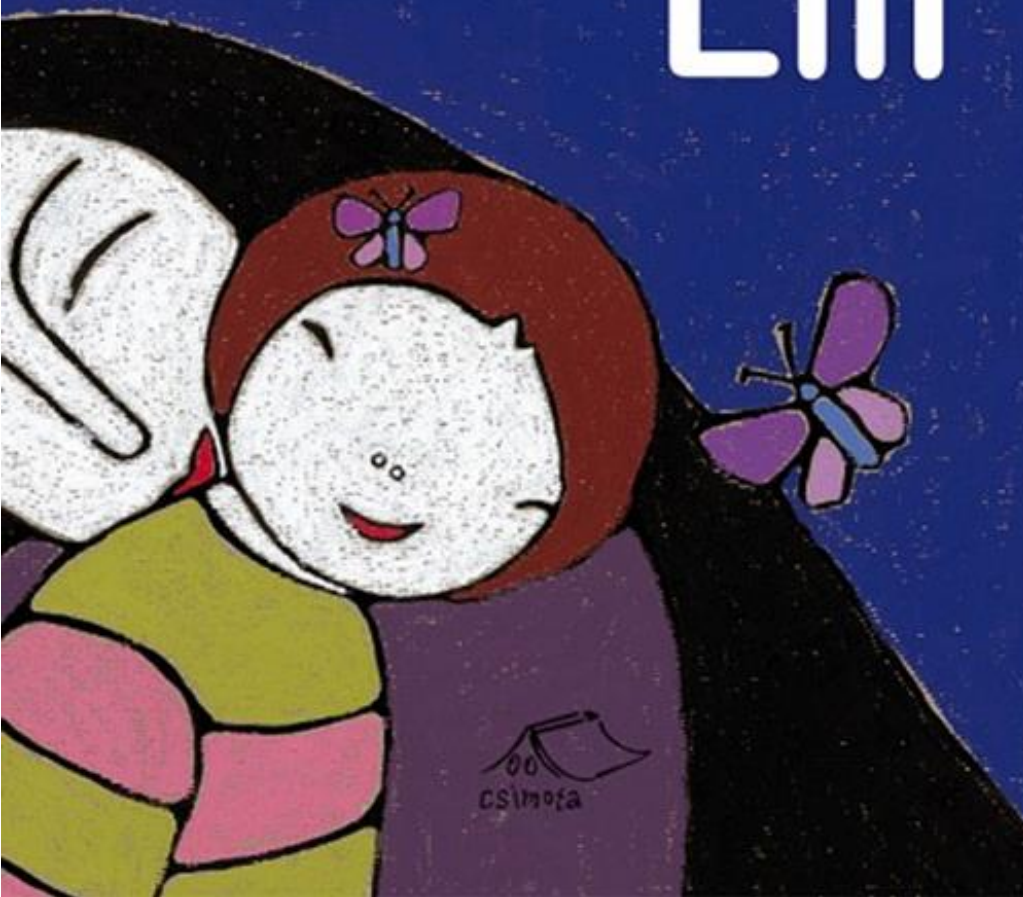


# Duciságról, soványságról, arról, milyen nehéz barátkozni

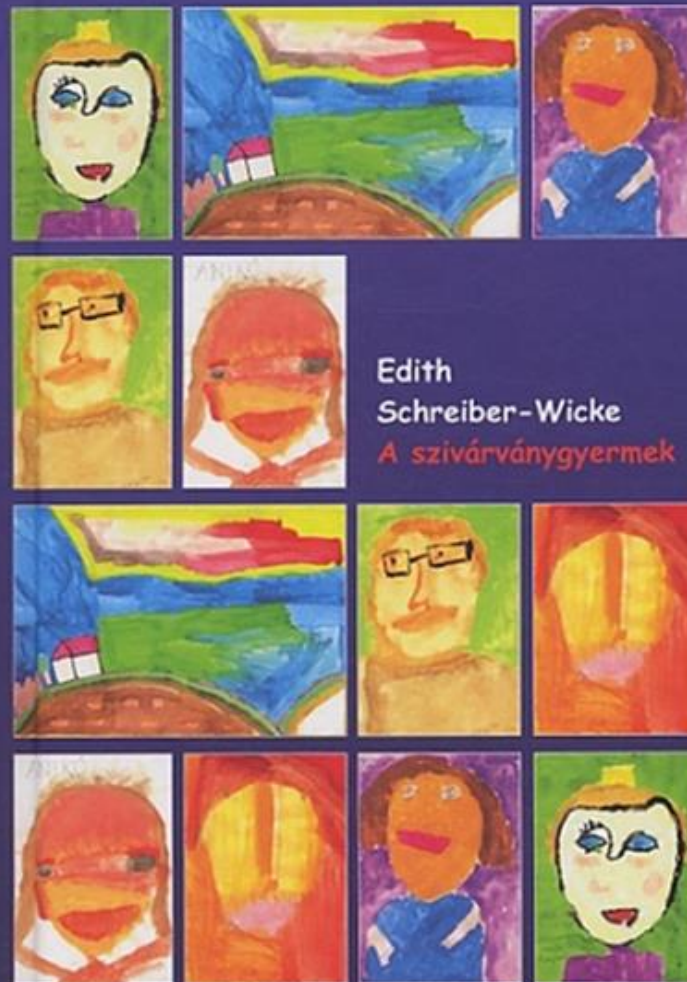


AGNÈS LACOR – GWEN LE GAC

# Lili



## Down-szindrómáról



Edith  
Schreiber-Wicke  
*A szívárványgyermek*

A  
S  
z  
i  
v  
á  
r  
v  
á  
n  
y  
g  
y  
e  
r  
m  
e  
k

Holistic

Dadogásról



másságról

Döbrentey Ildikó Égbőlpottyant  
meséi (A három szivárvány)

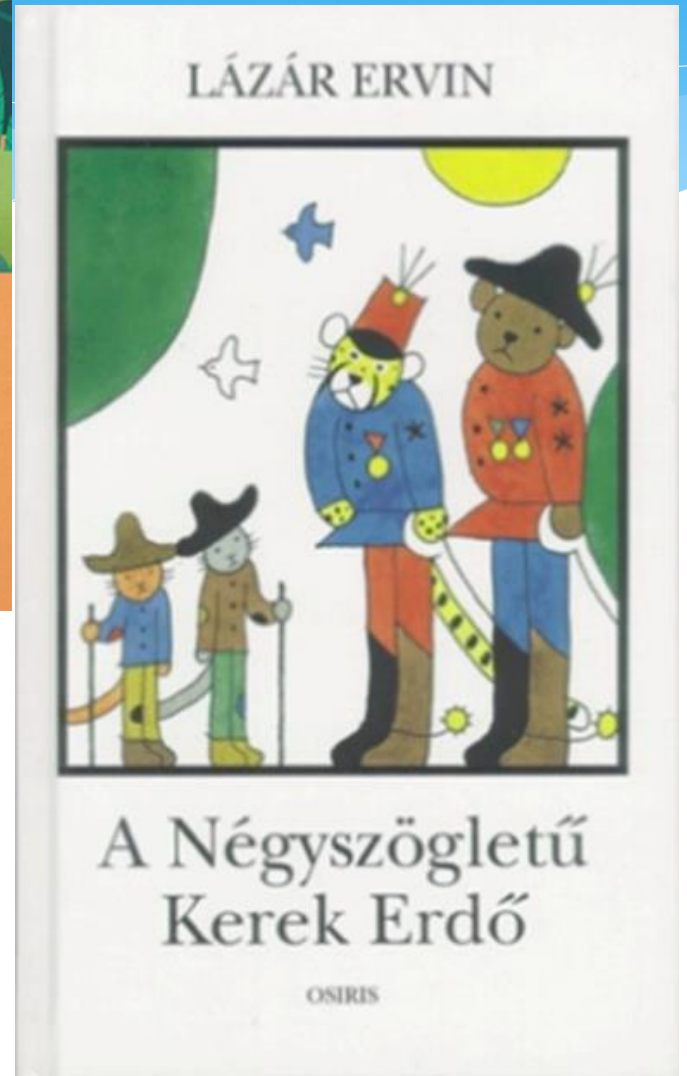






elfogadásról

szegénységről



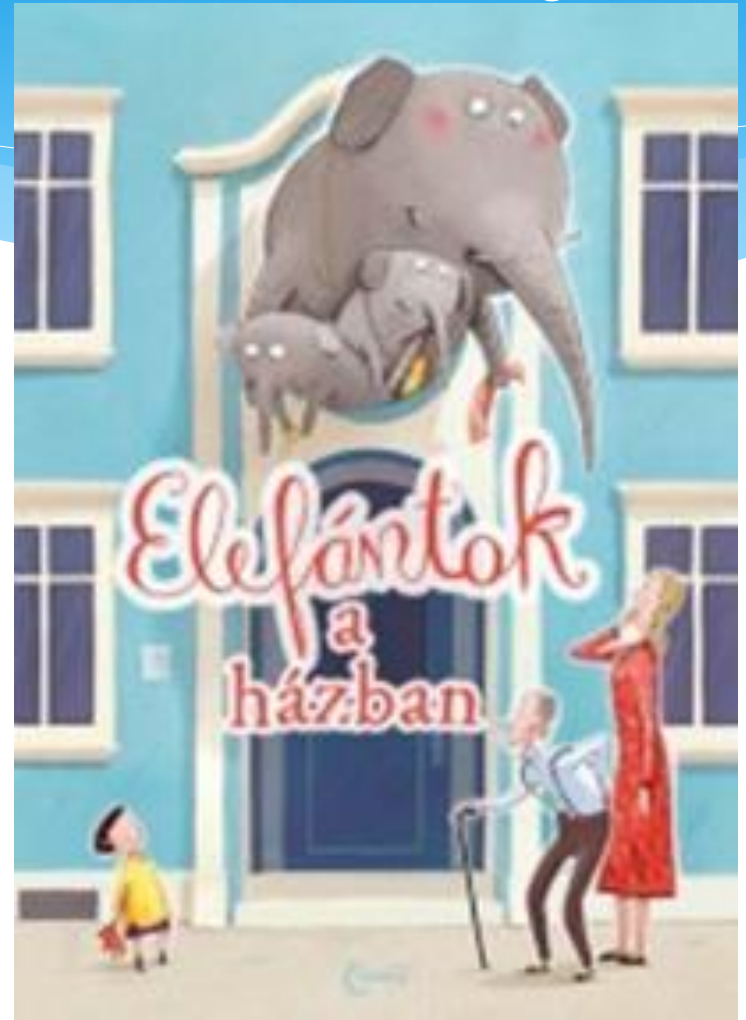
Pék Rea · Ilyés Juli

## A Kékmandulafa erdő hősei



másságról és összetartásról

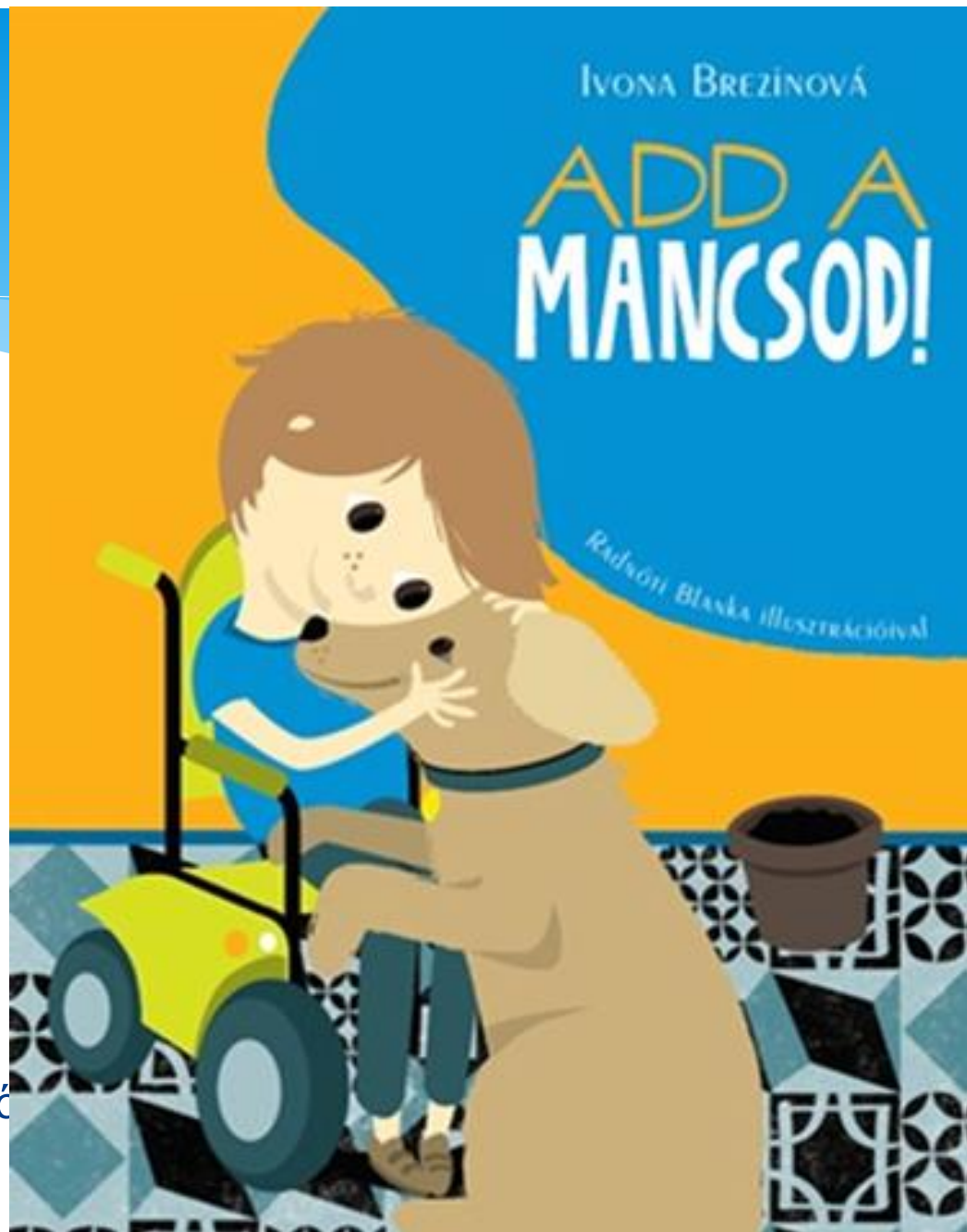
Toleranciáról, befogadásról





Szemüvegeességről

mozgássérültségről



Hohol Ancsa - Boris Juli

# Terka, a VilágUtazó

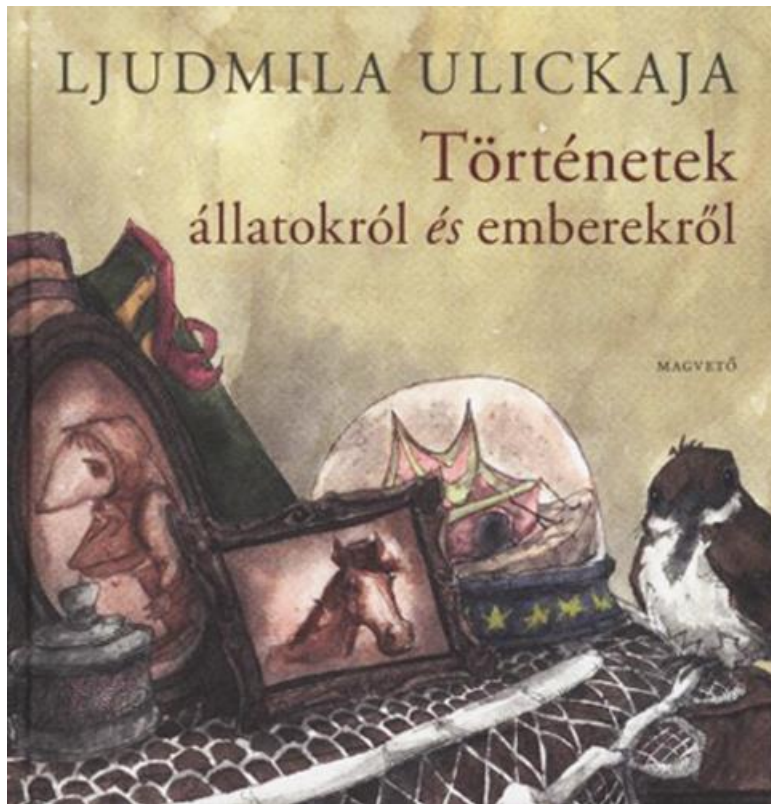


FISY PETRA  
SZÁRNYAK  
ÉS PATAK



## Magányról, öregségről, szegénységről

Ljudmila Ulickaja: Történetek állatokról és emberekről (2009) és Történetek gyerekekről és felnőttekről (2012) –  
Magvető Könyvkiadó





Köszönöm a figyelmet!